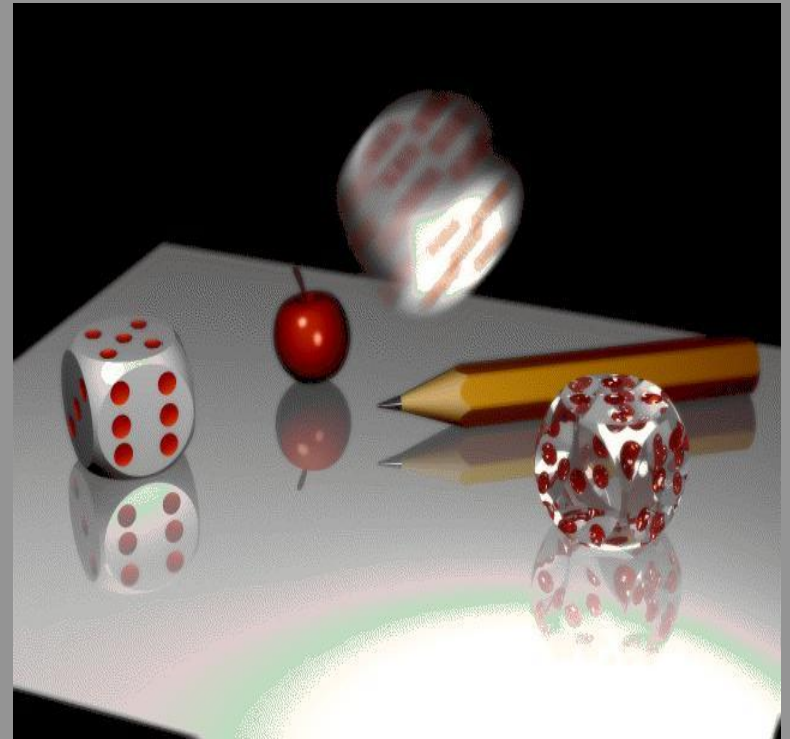

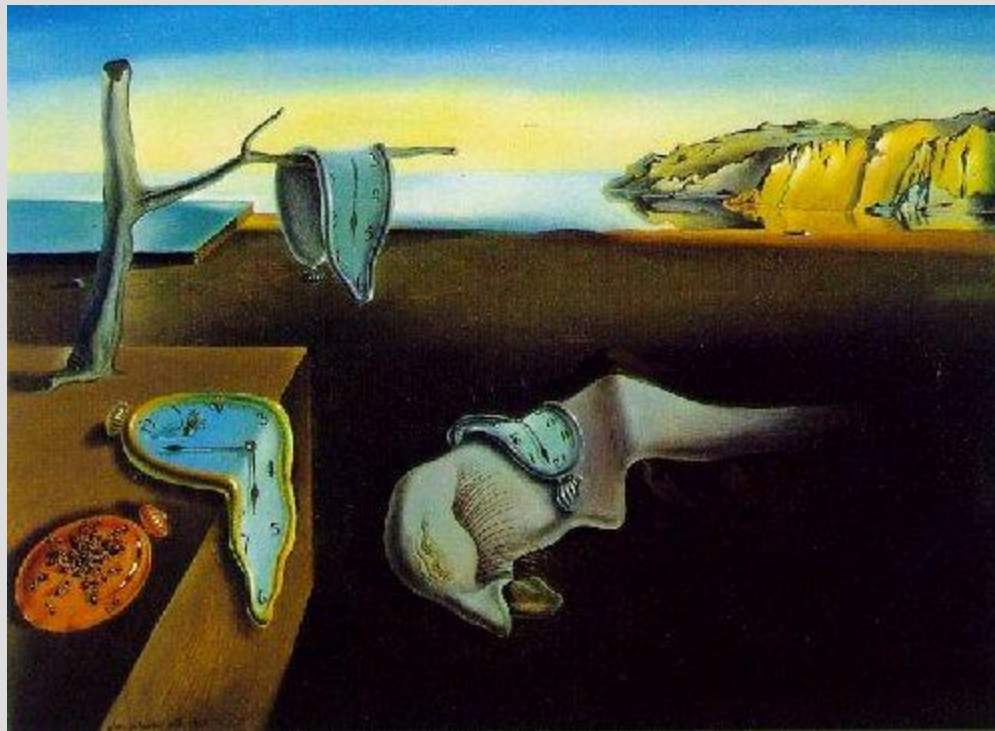
PRZESTRZEŃ W OBRAZIE

Przestrzeń postrzegamy jako trójwymiarową, stabilną. W plastyce przestrzeń łączy się z architekturą, rzeźbą oraz sztuką użytkową. W sztuce współczesnej mówimy o zamkniętej przestrzeni wewnątrz oraz otwartej przestrzeni miast i krajobrazu. **Trójwymiarową przestrzeń przedstawiamy na płaszczyźnie, stosując różne rodzaje perspektyw.**

Perspektywa jest sposobem przedstawienia trójwymiarowego, otaczającego nas świata na płaskiej powierzchni płótna czy papieru.

S. Dali „Uporczywość czasu”

RODZAJE PERSPEKTYW:

- pasowa,
- kulisowa,
- powietrzna czyli malarska,
- topograficzna,
- intencjonalna,
- zbieżna,
- rozbieżna,
- aksonometryczna.

PERSPEKTYWA PASOWA

polega na przedstawieniu głębi za pomocą pasów. Pasy odpowiadają planom obrazu tak, że pas najniższy oznacza plan najbliższy, a pasy wyższe coraz dalsze plany. Wielkość przedstawianych postaci i rzeczy we wszystkich pasach jest jednakowa. Ten rodzaj perspektywy znamy ze sztuki starożytnego Egiptu. Posługują się nią także młodsze dzieci.

A. Koss „Wyspa czarodziejskiej muzyki”

PERSPEKTYWA KULISOWA

polega na przedstawieniu głębi w taki sposób, że przedmioty najbliższe częściowo zasłaniają dalsze, tym samym odsuwając je w głąb, choć są one tej samej wielkości.

M. Mizia

PERSPEKTYWA MALARSKA

(POWIETRZNA) - sposób przedstawienia przestrzeni za pomocą barw. Perspektywa ta była znana już w renesansie. Jej twórcą jest Leonardo da Vinci. Dzięki znajomości perspektywy powietrznej przestrzeń możemy wyrazić w podobny sposób jak widzimy ją w naturze. Przedmioty znajdujące się bliżej są przedstawione wyraźniej (widzimy szczegóły), w cięższych i cieplejszych barwach. Przedmioty znajdujące się na dalszych planach jako, że w naturze przesłonięte powietrzem- malowane są barwami chłodnymi (zmierzającymi ku błękitom) a ich kontury są coraz mniej wyraźne, zamglone. Ta perspektywa jest szczególnie charakterystyczna dla malarstwa tradycyjnego- realistycznego.

PERSPEKTYWA POWIETRZNA

M. Mizia

Brueghel

PERSPEKTYWA INTENCJONALNA

polega na przedstawianiu świata
w sposób symboliczny.

Przykładem może być
malarstwo średniowieczne,
gdzie postacie świętych
są znacznie większe od postaci
fundatorów. Większa jest
zawsze postać znacząca, np.
Chrystusa. Podobne zasady
możemy dostrzec w rysunkach
dzieci.

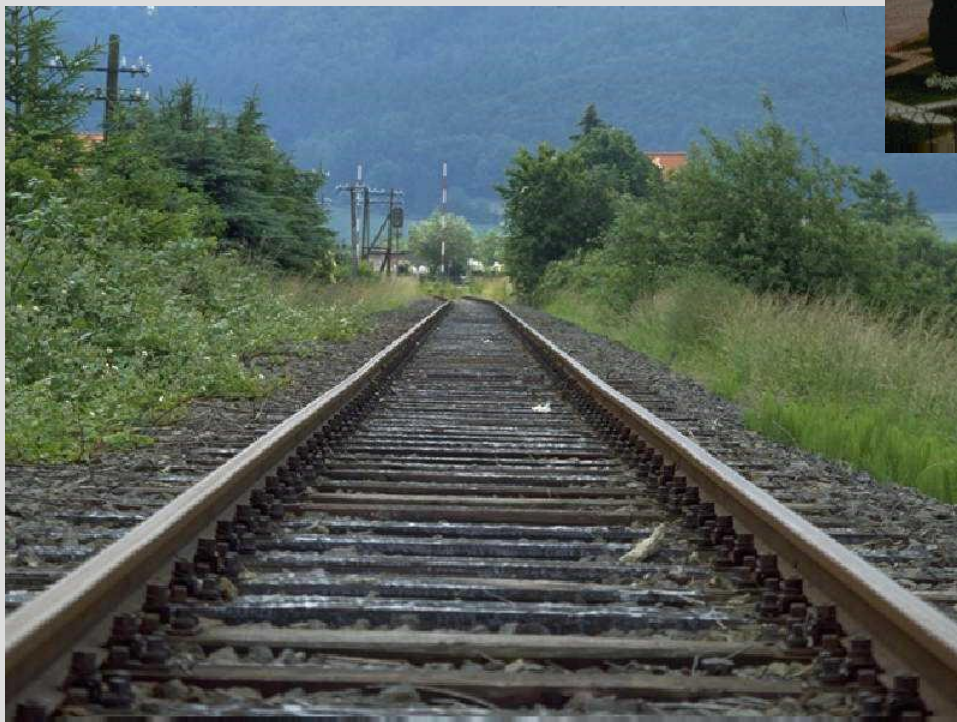
PERSPEKTYWA ZBIEŻNA

inaczej zwana **LINEARNA**

polega na przedstawieniu przestrzeni oraz trójwymiarowych przedmiotów na płaszczyźnie obrazu zgodnie z prawami optyki. Naturalna zasada widzenia krajobrazu wyznacza na horyzoncie punkt zbiegu linii perspektywicznych na wysokości oka patrzącego. Wszystkie linie prostopadłe do horyzontu łączą się w punkcie zbiegu. Wszystkie linie równoległe do niego pozostają równoległe wobec siebie. Punkt zbiegu w krajobrazie jest równocześnie odbiciem miejsca, z którego patrzący spogląda na obraz.

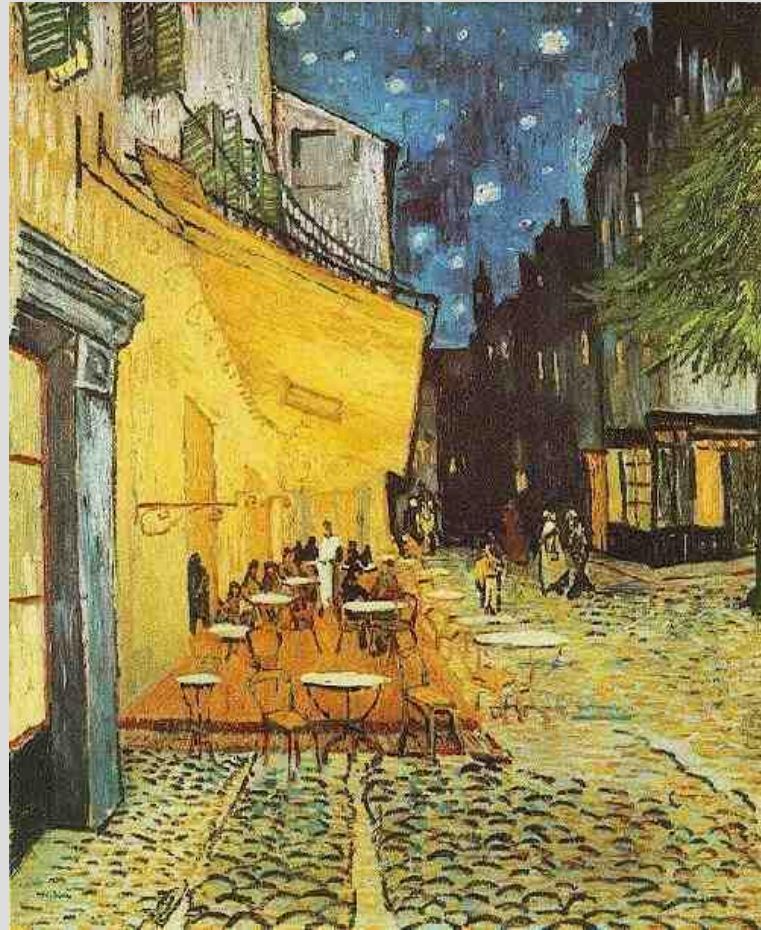
PRZYKŁADY
PERSPEKTYWY ZBIEŻNEJ
W FOTOGRAFII

świątynia Taj-Mahal

PERSPEKTYWA ZBIEŻNA

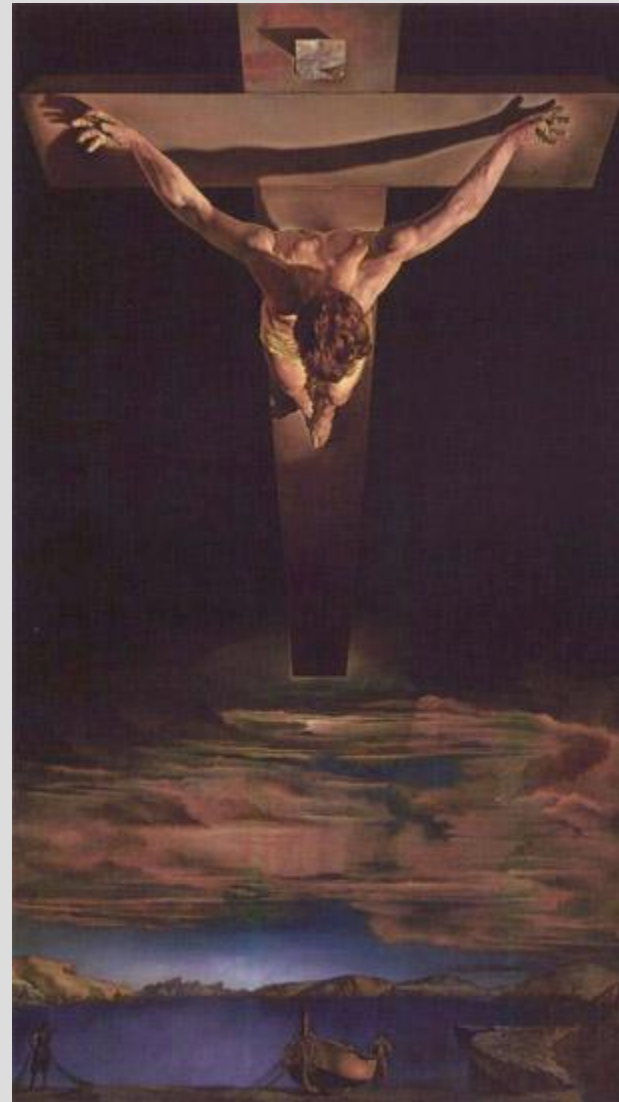

V. Van Gogh

PERSPEKTYWA ROZBIEŻNA

polega na przedstawieniu trójwymiarowego kształtu w ten sposób, że krawędzie boczne zamiast zbiegać się, w miarę oddalania - zbiegają się, a krawędź dalsza, równoległa do frontowej - ukazuje się jako większa od niej. Jest to najlepszy sposób na przedstawienie pełnej informacji o przedmiocie w przestrzeni.

S. Dali „Chrystus ukrzyżowany”

Źródła:

H. Hohensee – Ciszewska „*ABC wiedzy o plastyce*” WSiP, Warszawa 1998

B. Bagnall „*Jak rysować i malować*” Penta, Warszawa 1994